

БОГДАН СТЕФАНІШИН

Шолом і
Квітка

Поезії

BOHDAN STEFANYSHYN

HELMET AND FLOWER

(Verses in Ukrainian)

Copyright 1984 by Author

Обкладинка роботи Марії Винницької

Printed by:

BASILIAN PRESS, 286 Lisgar St., Toronto, Ont., Canada, M6J 3G9

БОГДАН СТЕФАНИШИН

ШОЛОМ І КВІТКА

ПОЕЗІЇ

Торонто

• 1984

Незнаному фундаторові видання цієї книжки, що не хоче виявити свого прізвища, технічному керівникові д-рові Романові М. Голічкові за знайдення фундатора, за його дружні безкорисні старання, зв'язок із автором і друкарнею та поетові Я. Славутичеві за прочитання машинопису збірки поезій, цінні зауваження та поради — моя сердешна подяка.

Б. С.

ПОЛЯГЛИМ І ЖИВИМ ПОБРАТИМАМ
1-шОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ "ГАЛИЧИНА"
ЦЮ КНИЖКУ ПОЕЗІЇ ПРИСВЯЧУЮ.

Б. С.

Горди Стесанини

П Е Р Е Д М О В А

"Шолом і квітка" — перша збірка поезій Богдана Стефанишина. Але автор її далеко не початківець. Йому вже минула перша кругла дата пенсійного віку. Правда, навіть у пенсійному віці, особливо серед людей, заглиблених у спогади чи роздуми над власною долею чи надто над долею нашого народу, прокидається бажання писати вірші. І беруться за перо не тільки письменні емерити, а навіть вчені. І читаючи такі дійсно початківські вправи, хочеться відверто побажати не одному авторові скерувати його бажання "щось написати" на писання спогадів, наприклад, що напевно було б набагато кориснішим для автора і читачів.

Богдан Стефанишин початківську стадію своєї поетичної творчості перейшов досить таки давно — ще в 1937 р. У львівському двотижневикові "Назустріч" були надруковані його два вірші. Про те, де і коли друкувалися інші численні вірші автора, читач зможе довідатися в короткій автобіографічній записці Богдана Стефанишина — людини великої скромності, яка перейшла справді таки довгий і цікавий життєвий шлях вчителя, суспільного працівника, воїна дивізії "Галичина", активно-го громадянина нашої української спільноти у вільнім світі. З юнацьких початківських спроб — десь понад сто віршів написаних перед 1933 р. і зібраних у ненадрукованій збірці "Незабудьки" — лишилися тільки спогади в пам'яті автора, бо машинопис збірки загубився в перепетях Другої світової війни.

"Шолом і квітка" Богдана Стефанишина — це збірка цілком вправного і зрілого поета, якому доступні і зрозумілі не тільки його власні особисті почування, але й почування ближніх: друзів-побратимів, батьків, коханих. Поет вміє відчутти нюанси природи, що його оточує і

вміє їх належно передати в досконалій і різноманітній формі віршів. Дисципліна версифікації цілком опанована автором: сонети, написані в ранньому періоді його творчості, пісенний хорей, ямбічні медитації, піднесений регістер епістолярних віршів в традиції наших од із XVII ст., грайливі катрени жартівливих присвячень, і навіть акростих — все це читач знайде в цій збірці Богдана Стефанишина.

Читаючи цю збірку, помічаєте впливи на музу автора інших поетів нашого поетичного Олімпу. І це не знецінює віршів Богдана Стефанишина, бо, властиво, ні один навіть з великих творців поетичного слова не був цілком вільний від впливів своїх великих попередників чи сучасників. І дуже добре, що Богдан Стефанишин свідомо вчився у наших найбільших.

Вояцька тематика, особиста лірика і громадські мотиви (релігійні й суспільні) якимось в'яжуться в одно цілісне в цій гарній збірці. І сама назва збірки "Шолом і квітка" — дуже добрий і влучний вибір автора з-поміж, можливо, інших назв. Шолом — символ вояцької мужности, квітка — символ кохання, любови. Протиставляючи їх у контрасті твердого металу і ніжних пелюсток, автор, на мою думку, досягнув синтезу мужности і ніжности, без якої жодна лірична творчість не може називатися поезією.

Побратими Богдана Стефанишина повинні гордитися, що стільки літ після їхнього збройного чину з рядів ветеранів дивізії з'явився третій (після Богдана Бори і Андрія Легота) поет-дивізійник.

Я вірю, що саме вони першими привітають збірку їхнього побратима, а всі цінувальники доброї поезії належно оцінять вклад Богдана Стефанишина в не такий то вже й багатий тепер цех української еміграційної поезії.

Володимир Біляїв

ДИВІЗІЙНЕ
1943-1980

СТАНЬМО В РІВНІ РЯДИ

(Додивізійне)

Вже тривожні зближаються ночі
Та війною пощебрені дні;
Вперто лізе жажіття на очі —
Чи злякається серце... О, ні!

Хоч стиснув душу жаль,
Відкидаймо печаль!
Нас до гарту посвята зове.

Треба чину, не слів,
Добрих друзів, мужів,
Запалити багаття нове.

Бо давно вже погас вогонь віри,
Вкорінилась зневіра в серцях;
Час мірилами холодно мірить —
Горе всім потонулим у снах!

Хто проспить волі чар,
Не мине мук і кар —
У ярмі скоротає літа.

В каятті, у німім
Буде ждати на грім,
Щоб день волі по нім завітав.

Хуртовина зближається люта,
Чути тріск скорострілів, гармат...
Горе, горе народові в путах,
Без героїв, без зброї, посвят!

Станьмо в рівні ряди,
Всі супроти орди,
Україні — і тіло, і кров!

Хай за нами услід
Лине слава тих літ,
Що їх в серці кувала любов.

Сокаль, травень 1943

ВОЯЦЬКІ ДУМИ

У тінь струнчастої ялиці,
В траві, опершись об кору,
З твердими думами, мов криця,
Сиджу в обіднюю пору.

Довкола ліс, пісок, бараки —
Навкруг ворухаться стрільці.
На лицях усміх — геть із ляком!
А на вустах дзвінкі пісні.

Лише у вітті тихий шепіт —
Ворожих пралісів проклін.
Він жалю воякам не вщепить,
Що в думках линули над Дін,

В шолом, як Ігор, зачерпнути
Й напитись спрагнено води,
Вкраїні волю повернути,
Стопить кайдани, мов льоди.

Немає зради, недовір'я, —
Єднає нас одна мета,
Щоб сонцем вдень, вночі сузір'ям
Вітчизна сяjala свята!

Гайделягер, серпень 1943

МАРШ ДИВІЗІЇ "ГАЛИЧИНА"

За рядом ряд, як хвиль прибий,
Вояк охоче, без вагання йде:
За славний рід козацький свій,
За землю, віру, все йому святе.

Лунає спів — свободи клич,
На вітрі наш лопоче стяг;
Ідуть стрільці, палкі, тверді,
Ідуть стрільці на бій, на змаг.

Їх тисячі — добірні всі, —
Мета — Вітчизна — чарівна.
Іде в похід народу цвіт —
Дивізія "Галичина".

Відвага в юних їх серцях,
На поле бою сміла думка мчить.
Ворожа кров окропить шлях, —
Хто жити хоче, хай на бій спішить!

У ряд ставай за рідний край,
Солодша смерть, ніж дзвін кайдан!
Хай гине гад — московський кат —
Комуна — вільности обман!

І наче грім, як хмаролім,
Проб'є луна весь Кремль до дна;
Іде в похід на дикий схід
Дивізія "Галичина".

Гайделягер, грудень 1943

ДРУЗЯМ

Гей в ряди, у рясні!
Геть жалобні пісні!
Чи ще мало знущання і мук?
Стільки довгих віків
Дух незгоди нас вів,
Вибиваючи меч нам із рук.

Геть зневіру, мару, що жаду пожира,
Сумувати тепера не час!
Серце й дух підійміть,
Силу волі сталить
І вогонь бережить, щоб не згас.

Щоб не гас той вогонь,
Ні вночі, ані вдень —
Смолескипом горіла любов, —
Щоб у пільмі сіяв
І слабких підіймав
На змагання, на жертви, на кров.

Де війна, там і злам,
Та не плакати нам!
Треба стати усім струнко в ряд:
Дски блиск ще в очах,
Не лишаймо меча,
Бо в неволю погонять назад!

Друзі, йде час борні —
Вгорч чола сумні!
Україна — святее святих!
По багряних квітках
Крови стелиться шлях
До свободи Воріт Золотих.

Гайделяґер, грудень 1943

ГЕЙ, ДЗВІНКИХ ПІСЕНЬ СПІВАЙМО

Гей, дзвінких пісень співаймо,
Заглушім дрімливий час!
В бойові ряди ставаймо —
Україна кличе нас!

Піднесім святий, двополий,
Синьо-жовтий, гордий стяг,
Хай почують гори й доли,
Що стрільці ідуть на змаг.

Перед нами шлях синіє,
Перед нами — волі чар,
Помста в тверді серця тліє —
Досить, досить муки, кар!

За мільйони жертв народу,
Закатованих братів,
Як вогненний пекла подув,
Биймо, биймо ворогів.

Не страшна нам смерть, бо всюди
Жде погроза на життя;
Або волю ми здобудем,
Або ляжемо під стяг!

Гей, дзвінких пісень співаймо,
Заглушім дрімливий час!
В бойові ряди ставаймо —
Україна кличе нас!

Гайделягер, грудень 1943

ПОШТА

Сумно сходять сірі дні за днями,
Серед бору темного й піску.
В дум крутіж поринув я безтямно,
Та щоденно жду чогось і жду.

Може вчує сум мій кароока
Та веселу вісточку пришле,
Втишить серця тугу, біль глибокий,
Тінь із чола хмурого зжене.

Пошта — мрія моїх мрій...
Ах, пошта, пошта... Зелений однострій...
І там такі, як я, вистояють щодня,
Щоб раз хоч щось дістати,
І радо прочитати коханого листа.

Тяжко це словами оповісти,
Як цвіте кохання юних літ,
Як бажає спрагле серце вісти
Серед днів твердих, немов граніт.

Дух усе напружений, готовий,
А на шляху терня, трупи, кров;
Бог війни, як змій, мчить стоголовий —
Над усе порпуриться любов.

Пошта, мрія моїх мрій... і т. д.

Не щадить розради слів, кохані,
Тут завзяті хлопці та брати,
Що готові розірвать кайдани,
В боротьбі орду перемогти.

Хто з походу вернеться щасливо,
Любим квіттям встелюйте ви шлях;
Вдячні будуть всі вам за вість милу —
Тож пишіть, скріплюйте нас на змаг!

Пошта — мрія моїх мрій... і т. д.

Гайделягер, грудень 1943

ЛЕТИ НАША ПІСНЕ

Лети, наша пісне вірлина,
Високо під хмари злітай!
Надходить рішальна хвилина —
В руїні Україна — наш край.

Дзвони в негамовнії дзвони,
Запалюй холодні серця!
Від нас вона жде оборони,
Бо вся запалала в огнях.

Нема боязких, неохочих!
Загроза нависла, мов мла.
Вперед! Хай наш прапор лопоче —
Звільнім Україну з ярма!

Не сплямити чести дідів нам,
Ні княжих, хоробрих віків!
Готові на бій ми нерівний
Із катом, що край наш засія.

Ми мусимо волю здобути.
Зажити свободним життям!
З грудей наших стануть редути,
Залізо незборених брам.

Гайделягер, грудень 1943

Надруковано в "Українському голосі", ч. 32,
5 серпня 1943

СМЕРТЬ СТІЛЬЦЯ

Згинув стрілець у бою з ворогами —
Впав серед поля, мов сніп;
Ворог від нього стинався без тям —
Друзі кладуть його в гріб.

В смутку лишав він місце родинне,
Мати вмлївала в сльозах;
Любка стояла, неначе причинна,
Гірко ридала — аж страх.

Сурми не збудять його знов до бою —
Смерть він геройську поніс..
Лиш наречена не знайде спокою,
Мамі ніхто не втре сліз.

Філядельфія, 20 жовтня 1976

ГЕРОЯМ "ДИВІЗІЇ"

Незламні вояки України!
Ви добровільно йшли на змаг,
Хоч знали — люто вас зустріне
Ворожий виклик у боях.

Зорею сяла вам свобода,
Скріплявся дух на збройний чин;
Вам юних літ життя не шкода,
Бо до мети був шлях один.

Пішли на бій. Нерівна зброя...
В кінці ворожим брідських піль
Багато згинуло героїв...
А жертви, смерть — народу біль.

Та прийде знов велика хвиля,
І в ній не буде сліз; жалів, —
Червоне зборимо насилля,
Тюрму народів — москалів.

Філадельфія, 8 липня 1977

ЖИВЕ ПРО НАС ЗГАДКА

Як самуми у пустині,
Прошуміли, прогули
По геройським, збройнім чині,
Років бистрих тридцять три.

Та живе про битви згадка —
Дивізійних дружніх чіт;
Ми передали нащадкам
Гін до волі з роду в рід

І вони колись на славу,
З'єднані всі в моноліт,
Створять втрачену державу
В блиску Золотих Воріт.

Філядельфія, 18 грудня 1977

ГАЛИЦЬКІ ЛЕВИ

(У 34-ту річницю боїв під Бродами)

В той рік бурхливої епохи,
Як в граді бомб здригався схід,
Вас не лякала смерть ні трохи —
Нестерпний був московський гніт.

Ви, галицькі завзяті леви,
Бояр нащадки й козаків,
Пішли назустріч волі днів, —
Благословив вас княжий Львів.

Немає захисту без зброї
І перемоги без посвят!
Чужі прийнявши однострої,
У ряд став батько, син і брат.

Щоб рай наш — соняшну країну,
З кривавих вирвати лабет.
Косив ворожих військ лявіну:
Ваш кріс, гранати й кулемет.

Жорстокий змій мав перевагу,
Над силу був упертий змаг;
Ваш зрив нащадкам дасть наснагу
І поведе їх до звитяг.

Філадельфія, 24 травня 1978

БРІДСЬКИЙ БІЙ

В тяжку хвилину ви, борці,
Пішли на оборону краю;
Завзяття в кожному лиці,
В очах вогні відваги сяють.

Тягнула вас туди любов —
Здобути втрачену свободу,
З московських вирвати оков
Пригноблену Мадонну Сходу.

І бій кривавий закипів
Під струси бомб і свист "катюші",
Циклоном знищення ревів
Та не завмерли ваші душі.

Напроти коней танки пруть...
Скрізь зяє смерть вогнем геєни...
І трупи там і тут падуть
В різні нерівних сил воєнних.

Жене солдатів політрук,
Червона незчисленна сила,
Вас обмотавши, мов павук,
Можливість відступу закрила.

Ура-а-а!

Прорвались все ж таки — не всі!..

О, вір, нескорений народі:

Побіда прийде у красі —

Буде Конотіп за Броди!

Філядельфія, 5 березня 1979

СОНЕТИ, ФІЛОСОФІЧНІ ВІРШІ, ЛІРИКА, РІЗНЕ

КАСКАДИ ДУМ

(Тюремний сонет)

Каскади дум невинних, непоборних,
Що родить їх тюремна мука днів,
І здавлений в нутрі свободи спів,
Крізь ґрати мчать з кутів, журбою чорних.

І рвуться в світ. Чи там їх хтось пригорне,
Кому б я біль у серці розповів?
Про гіркість долі, злобу ворогів,
Знущання їх, презирства сміх потворний?

Замок скрегоче. Будить із маринь.
Розбиті думи тануть, наче тінь —
На темні двері очі всі звертають.

У тверді серця гнів — нема тривоги,
Бо, хоч його кліщі страждань стискають,
Воно все вірить: є зі мною Бог.

Сокаль, 1934

ПІВБОГ

(Сонет)

Безсмертний людський вічнотворчий дух,
Що нагина природу до покори,
Знаходить землі, розкидає гори!
Його емблема — вічний чин і рух.

Злетівши вгору, зводить виднокруг.
І не страшне йому бурхливе море.
Для слави він всі труднощі поборе —
Нема для нього неземних потуг!

То знов, югнувши в злеті до безтями,
Немов би неба досягнувши брами,
Твердить, що він вершина поколінь.

Людино марна, горда і невітна!
Забувши Бога, ти хвалишся смішно:
"Півбог я в тілі, що зникає в тлінь!"

Сокаль, 1937

В ПОГОНІ ЗА ВІДКРИТТЯМИ

(Сонет)

Немов сліпучий блиск у чвалі бурі,
Мчить сміло думка в мрячну даль, етер,
Відкрили щось у надсвітах тепер
І побороти сумніви похмурі.

Непевний шлях. Це не довбання в мурі,
А впертий лет до дальніх стратосфер.
Тремтиш ти, думко, що твій плян не вмер,
Повисши на плянет незримім шнурі?

Чи заблукаєш на світів стежках?
Впадеш на землю у дрібних шматках —
Назад у світ, щоб згаснути і вмерти? —

О, ні! Ти тут спочинеш лиш на мить,
Щоб для відкрить потугу підкріпить
І в ширшім світі крила розпростерти.

Сокаль, 1937

НА ЦВИНТАРІ

(Сонет)

Маленький тихий цвинтар на узгір'ї.
Одні при одних товпляться могили;
Шумить вітрець, як янгол шестикрилий —
Вітає всіх, що не схибили в вірі.

Мандрівче, глянь! Скрізь пам'ятники сірі,
Бронзові, чорні, а хрести похилі,
Під ними рідні, крөвні, друзі милі,
Борці за волю, ряд старшин, жовніри...

Всі рівні тут, кому потрібно скарбів?
Тут марна пристрасть, людська гордість, слава,
О, горе тим, що все про славу мріють

І що гріхів не бачать гострих карбів!
Тому слова Христа їм не цікаві:
"Щасливі ті, що Богом багатіють".

Філядельфія, 10 лютого 1976

КУЗНЯ ВСЕСВІТУ

В стукоті, скреготі, реві та стогоні
Космос став грізним людині й здоров'ю,
Пружаться груди махінні у гомоні,
Вправлені в порух технічною кров'ю.

Далеч, замрячену здогадів різністю,
Ріжуть прудкі та сліпучі ракети.
Може побідно устануть над мрійністю,
Здавна яку берегли так поети...

Давній сон — казка розгорнеться в дійсності,
Кволу романтику вб'ють реалісти...
Музо, чи згинеш в далекій цій вічності,
В змагу, щоб клаптик Парнасу засісти?

Космос безкрай і місця в нім повно є, —
Крутиться кожне єство вколо осі;
Техніки ера ніяк не прислонює
Вічний, безсмертний поезії посів.

Сокаль, 1937

ГЕНІЄВИ

Ти дум вінки та слів пророчих
Братам незрячим кинув сміло,
Розвів знов ватру серед ночі,
Що в їх душі вже ледве тліла.

Відкрив закутим — сплячим очі
І вдарив кобзи грім — акорди;
Налив відваги неохочим,
Протнувши поглядом погордь.

"Борітеся! — сказав — з катами
І не коріться вже нікому,
Крім влади власної над вами,
Хіба лиш Богові одному!"

Дзвенить безсмертне слово, мідне,
Ген-ген від Дону до Бескиду;
Твій прапор слова вже не зблідне, —
Ми з ним назустріч волі підем.

Сокаль, 1937

ДО МОЛОДОСТИ

Розсміяна весняним щастя задовілля,
Ти котиш гомін свій утішний в даль блакиту;
З дзвінким пеаном небу, з поривом Ахілла,
Відважно йдеш вперед в найдальший обшир світу.

О, юносте! Проходиш гордо шлях цей прощі;
Як птах, на крилах дум літаєш злотоперих,
До місць, звідкіль шлють клич мужів великих мощі,
Що силу чинів їх не скласти на папері.

Для тебе перешкод немає у нічому, —
Із чолом до гори мчить думка гостра, вперта:
Пізнати все як слід, докладно та самому,
Бо за ідей красу готова ти й померти.

До тебе неба синь всміхається гостинно
І ритмом маршевим вечірні зорі дзонять;
Ти знаєш, що тобі у кожний мент, хвилину,
Планет космічних тьма в ритмічнім крузі гонить.

Тобі в прудкім бігу, в поривнім дужім чвалі,
Мов рожі повний квіт, зростає квіт кохання.
І піддаєшся ти любови юній кралі,
Що творить щасним сном прегарні почування.

Тобі шумлять степи, ліси, поля та ниви,
Оп'янюють тебе карпатським рідним зіллям;
Не зрадиш їх ніде, бо хто ж би був щасливий
В тенетах орд лихих, ворожого докільля?

О, юносте! Розправ високо сильні крила,
Злітай орлом понад життя бурхливим морем!
Пробийсь крізь пільму ти — на те ж бо дана сила,
Щоб битися зі злом, із квалістю та горем!

Сокаль, 1937

БЕЗСМЕРТНІСТЬ

Надхненних дум,
 палітри, хисту та екстаз,
Твердий і певний крок
 у сферу буйних злетів —
Девіза малярів,
 поетів ширших мас,
Для творення нових
 безсмертності сюжетів.

Та часто налет бур,
 раптовий блиск погроз,
У чвалі грізному незмінний в трафаретах, —
 хоч шкода юних сил,
 загине віртуоз —
Однаке смерти грім
 в безсмертя шле поета.

СЛАВА ДОБРИХ ДІЛ

Усе на світі промина:
Кохання, юність, гріш, краса,
А житиме й по тліні тіл
Безсмертна слава добрих діл.

Сокаль, 1937

ОСІНЬ

Над полями і лугами,
В хижім герці хмар, вітрів,
Осінь вже над гір верхами
З жовтим тлом перістих днів.

На канві, на срібнострунній
В дальній простір пісня мчить:
Прийдуть сльоти й дні бурунні
Владу в руки захопить.

В гамаку, де шовк ясніє
З павутиння, вже вітри
Заколисують всі мрії
Князювання днів весни.

Сокаль, 1937

НІЧ

Очі мружу від втоми
В неба глянувши блакить,
Свіжа тема, милий спомин
В світлі місячним тремтить.

Затишає буря мислей,
Йде неспокій із грудей;
Сон зіниці міцно тисне...
Забаривсь широкий день.

А розбурхані в нестямі
Темні хмари вдалині
Мчать нестримними чсвнми
У дзвінкі чужі краї.

Як самуми у пустині,
Так неждано пролетів
І пропав у гущі синяв
Моноплян солодких снів.

Сниться дальня країна
Де — фелаг я — без утіх,
Серед гаморів невпинних,
Хоч би під кущем приліг.

Весь п'яний, в сні ліричним,
Бачу в далі срібляній,
Як душа маєстатично
Лине в казку злотих мрій.

Надруковано в "Назустріч", Львів, вересень 1937

У ЛІСІ

Живиця пахне, юне серце
Напоює п'янливим трунком.
Ось вітер уст моїх, як смерчем,
Міцним діткнеться поцілунком.

Розгойдане дерев верхів'я
Шумить мені пісні мандрівні.
Ах, над усе вже полюбив я
Дерев струнчастих гимн безслівний.

Надруковано в "Назустріч", Львів, вересень 1937.

КРУТИ

О, скільки в них любови та посвяти —
Три сотні юних проти переваг!
На Київ шлях большевикам відтяти,
Ідуть студенти на кривавий змаг.

Вони палкі, завзяті, одержимі,
З левиним серцем рвуться в сіру даль,
Бють ворогів і падають у димі,
Бо за життям завмер у серці жаль.

І, хоч не всі вернулися з походу,
Їх не злякав москаль ані на мить,
Бо кожний знав, що волю для народу
Ціною крови треба заплатити

Над їхнім трупом грались азіяти,
Що силоміць здушили юний гнів,
Згасили ватру, не дали палати
Вогневі волі, що в серцях горів.

Та цей лицарський бій ми не забули —
Найбільшу жертву смілих Спартаків;
Ви мстою львів прийдешніх літ надхнули,
А в них подвійна буде сила й гнів.

Ішли борці до Крут без сурм, фанфари;
В руках їх кріс, в очах блищала сталь.
За ними йдемо і ми, щоб гада вдарить —
За волю нам ціни життя не жаль!

Сокаль, 1937

СМЕРК ДАВНЬОЇ ГЕЛЛАДИ

Ти гордо знов стаєш, Гелладо,
Закута в щит, шоломи мідні,
Зажити давній час розради,
Що в сутінках віків вже блідне.

Чи тужиш предків щастям п'яна,
Під Аполлона спів ліричний,
Розсміяна в дзвінких пеанах
Поетів давніх, муз античних?

Олимп, це небо із богами,
Із тьми віків знов видвигаєш;
Одного Бога, що над нами,
Не бачиш ти, то ж як пізнаєш? —

Боги верніться! Знову славу
Співатимуть нові Гомери;
В похміллі оргій величаво
Лицятимуться знов гетери —

Горіти пристрастю до шалу
В роздзвонених світлицях дому...
Гелладо, досить, досить стало
Вклонятись Богові одному!

Який то Бог? — Молитва з постом? —
О, могутніший Зевс від Тебе!
А Посейдон тризубом в злості
Схвилює море, як лиш треба.

В культури розцвіті, в нас славних,
Замало Бога лиш одного!
Ми хочем мати, як за давніх
Віків богів, богів од всього!

— — — — —
В новій Гелладі зміни йдуть.
Мета — знов жити у культурі!
Чи знов божки там оживуть?
Зевес у камені похмурий?

Вірш написано на підставі газетних вісток, що в Греції щораз то більше тепер прихильників політеїзму, яких очолює Астеріотес. (?)

Сокаль, 1937

ТРАВНЕВИЙ ВЕЧІР

Травневий вечір. Цвіт садів
Похміллям дише. Місяць мріє
І дзвонять зорі. Чар без слів.
Іду до тебе я, Надіє.

Без китиць квіття — сам іду,
Бо цвіту скрізь біліє повно,
Лиш чашу почувань несу
В палкому серці — молитовно.

Зіллється голос твій з моїм,
Із космосом. Дзвінки акорди;
На мить забудьмо дім зовсім,
Щоб почуватись сильно, гсрдо,

В ритмічнім скандуванні жаб,
Як соловей свій трель розсіє,
А теплий легіт в шовку габ
Природу всю і нас леліє.

Сокаль, 1938

ТИХЕНЬКИЙ ШЕПІТ НАДВЕЧІР'Я

Тихенький шепіт надвечір'я
З духм'яним опієм садочка.
Над нами синява, сузір'я:
Червоний Марс, Вози та Квочка.

А вишня в білому хітоні,
Стрясає цвітом, як намистом,
І голос твій, як срібні дзвони,
Лунає солодко і чисто...

З-за хмар, над обрієм навислих,
Стрілою мчить гонець від ночі,
А я в задумі, в тихих мислях,
Зорю в твої, мов північ, очі.

Хвилина тиші. Храм. Причастя.
Зникає день із поля бою, —
Тоді останній келих щастя
Я п'ю, прощаючись з тобою.

Сокаль, травень 1938

КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Сумні, похмурі села верховини,
Карпатську Січ злий варвар поборов.
Стопав драгун наш Срібний Край вірлиний,
Стрілецькі груди заросила кров.

По горах, по долинах — скрізь могили...
І повно, повно їх — ще без хрестів...
Орлам Карпат не стало зброї й сили —
Рознісся плач мамів, сестер і вдів.

Шумлять ліси скорботну, тиху думу,
На зраних шпелях стрільців нема...
Вернувся час терпінь, розлуки, суму,
Бо волі й сонця квіт покрила тьма.

Лютує маляр-звір, напившись крови,
Казиться від чужих п'яних вен
У краю тім верхів Карпат чудових,
Що українським, славним був здавен.

Гуля гонвед. На крик його лютіший,
У звалі скель горить юнацький гнів,
А волі чар орлом літає в тиші, —
Глянь! — молодий п'ястук закам'янів!

О, волі квітко, золота — зростеш ти
На злитих кров'ю зворах гір Карпат,
У тих серцях, що не сплямують чести,
Як прийде помста безневних втрат!

Сокаль, березень 1939

НАПЕРЕДОДНІ ВІЙНИ

Весна у поле поспіша,
Зелених днів бруньки розквітли;
Тремтить окрилена душа
На згадку днів поривів світлих.

А серце в такт, як в бубон б'є
Та виміряє гострі кроки.
Весняне щось таке своє,
Дарма що літ пливуть потоки.

Десь там у серці крик німий
І рана знов пече кривава:
Смуглявий вітер, молодий,
На схід жене з луною слави.

Цвіт запальний народу рве,
Та гураганно претється, віє
Палких синів на бій зове —
Ніхто опертись не посміє!

Весна. Жади тестримний пал.
З обличчів гострих рис не стерти.
Весни такої жду, мов шал,
Що схочеться за неї й вмерти!

Перемислів б. Белза, 20 квітня 1941

ВЕСНА

Вкосичена вінком квітистим,
розсміяна та запашна
проходить —
зводить райським чаром,
похміллям, жаром осяйна,
вкосичена вінком весна —
з ума.

У пояс клоняться їй квіти,
в обіймах мліють дерева...
І дзвонять
дзвони срібнотонні
і невгомні, й голосні,
могутні гимни похідні —
весні.

У поле вийду, на узлісся,
на запашний погляну гай:
співає,
грає на сопілці
вродливій діві юний гай:
князівно, весно, сонце, май —
вітай!

Вкосичена вінком квітистим
весна сміється, гомонить...
Проходить —
сад з похмілля мліє
і світ німіє — п'яний спить...
Лиш соловей одян в цю мить —
лящить...

Сокаль, 1943

А Р І *

Темна нічка оповила світ увесь кругом.
З віч твоїх таємна сила щастя джерелом
Впливає, наче казка у солодких снах,
Усміх сонця, повний ласки на твоїх устах.

Раз ти глянула привітно — з того дня не сплю.
Стали дні духмяноцвітні — чую, що люблю...
А думки, немов примари — їм нема кінця, —
Все коханим: — Арі!.. Арі!.. — звуть твоє ім'я.

Плине серцем і душею хвиля тужних мрій...
І лечу туди зорею, де ти, скарбе мій,
Вже відкрила очі карі — вчула дальній зов, —
Поцілунок шлеш у дарі, щастя і любов.

Сокаль, травень 1943

*) Арі — здрібніле ім'я Аріядни.

НОЧІ МРІЯМИ ВПИЛИСЬ

Ночі мріями впились,
В обрій очі вдивились —
Скрізь німа тишина...
Лиш моргають десь зорі
На небесному зворі —
Потонув світ у снах.

Місяць в хмарах купається,
До землі усміхається, —
Сипле сріблом з висот...
Ой, чого ж в такі ночі
Так сумні в мене очі,
Повні болю, скорбот?..

Линуть думи розгінні
З зимним вітром осіннім,
В серці осінь сумна...
Ой, прилинь, хоч на хвилю,
Пригорни Квітку синю,
Що навіки твоя —
Хоч приснився у снах...

Гайделягер, листопад 1943

ВИЙДИ З МІСТА

Вийди з міста, глянь на поле,
У безмежну синю даль, —
Вчуєш серця стогін кволий,
Велич пустки, сум і жаль.

Око вб'ється в дальній обрій —
Необмірені шляхи...
Ой, котрий між ними добрий?
По котрому треба йти?

По яким тягнути нитку
Все непевного життя?
Пусто... Тихо... Вчуєш швидко,
Що ти немічна, сама,

Що поклонники всі з міста —
Це уявна вежа з карт;
Хоч не сто їх там, не двісті —
Неповажний стружать жарт

Для того, кого немає,
Що в вояцькій буднів млі,
Вже із овиду щезає —
Ах, які вони нудні!..

Вітер непривітно віє...
Що? — спадає листя знов?..
Станеш німо, зрозумієш:
Вже відцвів твій мак — любов.

Вийди з міста, глянь на поле,
У безмежну синю даль;
В серці вчуєш ти поволі
За минулим щастям жаль.

Гайделягар, грудень 1943

ПРИЙДЕ ЧАС

Як суму вітер нажене
Тобі осінньою порою,
Відчуєш це: нема мене —
Вже навіть дух мій не з тобою.

Лише присниться може сон,
Як спопеліле, тепле літо:
Іду я в ласк твоїх полон,
До яблунь із розкішним цвітом.

На небо глянеш мимохить,
На затуманену дорогу;
Почуєш скаргу верховіть
І пустку просторів розлогу.

Ритмічний хід мій прогуде
По кладці, витоптаній ходом.
Зима... Зима... То де він, де?..
Потік любови вкрився льодом.

В напруженні сердешних струн
Заглухлий згук ще можна вчути,
Та зламу щастя, сліз бурун
Поглине все, так мусить бути!

Так. Прийде час такий, та т
Спокійно гляну бурі в очі
Химерна ти — вже не моя —
Мене удруге не наврочиш!

Гайделягер, грудень 1943

СПОМИН

Так пахло, пахло золотим медом днів липневих,
Надхненна всюди райська тишина;
Дрижав метелик уст твоїх малих, рожевих,
Тягнула віч бездонна глибина.

Ах, очі — зорі! Радість, горе!
Спокійне серце ви в свій вир втягли;
Кохання чар розплився, мов огненне море, —
Пірвавши межі, греблі, береги.

Ми йшли тоді похміллям щастя й літа п'яні, —
Відкрився перед нами велет-світ,
Шептала ти мені слова палкі, кохані,
Мов казку див, найкращих юних літ:

"Твоєю буду. Не забуду
Тебе, коханий, я ніде — ніколи вже"...
Тулилася до мене ти, мов квіт-пречудо,
Найкращий квіт кохання, що не вмере.

Нойгаммер, березень 1944

РЯДОК ЧИ ДВА

(І. Г.)

Рядок чи два коханих слів
 ти шлеш, а я радію...
Сміється світ щасливих літ —
 прийдешніх крізь надію.

Ти щастя ждеш і теж моя
 туди душа все лине;
розлуки час зміцнює нас,
 любов росте, не гине.

Не рветься сіть минулих літ,
 бо сильна, знай, сталава;
ти віриш все, що час іде, —
 побідять стяги лева.

Нойгаммер, березень 1944

СТРІЧА МИМОХІТЬ

Неділя. Вечір. Тихий парк.
Лиш Глінки вулиця гомінна.
Вологе листя тоном скарг
Під вітром тче пісні осінні.

Під зойк холодних цих пісень
Свої ритмічні чую кроки.
Як сумно сходить кожний день
В безодню ери дій жорстоких...

Та дум моїх сумних бульвар
Вкрашаєш ти, неждана з'яво,
Мов пілігрима перший дар,
Мене у подив чаром ставиш.

Хто ти така і звідки ти,
Я не питав тоді, чи з'ява?
Я тільки бачив, як ми йшли,
Рум'яне личко й ти, чорнява.

І час летів нам, як стрільно,
Години корчилились від скрути;
Сьогодні знаю лиш одно —
Не можу я тебе забути.

Жіліна, листопад 1944

РОЗДЗВОНИЛИСЬ В ГОРАХ ДЗВОНИ

Роздзвонились в горах дзвони
Із усіх сторін;
Думка думку в далеч гонить
Вихрам навздогін.

Вийшов місяць, срібний, півний,
Бродить журавлем,
У жалобі невимовній
За погаслим днем.

Налітають чорні хмари,
Криючи блакить...
Боже, досить нам покари —
Дай нам вільно жить!

Там — за синіми верхами —
Нездоланний люд
Знов приречений до драми —
Крови, смерти, пут...

Сумно дзвонять в горах дзвони
Із невидних веж;
Хмари сльози рясно ронять, —
Місяць журно щез.

Жіліна, грудень 1944

ПОРТРЕТ

(Г. К.)

Тобі красу велику дано —
Замало "цяця" проказать;
Ти запашна лілея, тьмяна,
Що увійшла в жіночу стать

Лице, мов мрія, опалеве,
Волосся — шовку злогограй;
Горять малі уста вишневі —
Дивитись би, впиватись вкрай!

Твій усміх уст — це міць всевладна,
З очей затон — морів глибінь,
І вся, мов ланя, ти принадна,
Зориш у неба далечинь.

А на чолі твоїм, високім,
Крилатих, буйних дум рої,
Граційність молодечих кроків, —
У тебе мрії осяйні.

А спів, як арфа срібнострунна...
Милуйся, слухай день і ніч
У хвилях настроїв бурунних.
Пірнувши в море карих віч

Філядельфія, 8 жовтня 1956

АРІЯДНА

Ввижаєшся ти в снах мені посеред ночі,
Мов янгол, що приніс пісні якісь пророчі.
Так манить усміх твій, береш у ласк полон
Лиш поглядом одним і дотиком долонь.

Вп'яливши в тебе зір, немов морець на морі,
Що в травня мрійну ніч, задивлений на зорі,
Вслід за тобою йду, з очей пускаєш чар
І в серці літньому розклала ти пожар.

І так, немов Тезей, в пригодах днів принадних,
Клубок із рук-лілей, моя ти Аріядно,
Беру й гляджу в лице — тендітний гіяцинт,
Не боячись біди, йду в темний лабіринт.

Філядельфія, 25 квітня 1957

ЧИСЛЮ РОЗЛУКИ ДНІ

Числю розлуки дні, обрамлені журбою.
Так хочеться мені знов стрінутись з тобою!
О, музо, ти моя, Ерато зрілих літ,
У щасті веснянім цвітеш, як чудоцвіт!

Метелик уст дрижить в солодкому привіті...
Як радісно в цей день, як гарно жити в світі!..
В весни поривних днях дум бути ковалем,
Що сковає тобі найкращі з діядем.

Філядельфія, травень 1957

ГАСА ПРОМІННЯ СНІП

Гаса проміння сніп по серця тужнім щиті
І пестить літер сім, що, наче призми витвір,
В спектральній черзі барв, у зливі смуг-колон,
Брилянтами блищать і золотом корон.

А в серці прагнень зріст, лунки весняні згуки
І мрій солодкий міст піднявся срібнолукий;
Дзюрчить потік надій і прудко пливе кров
І княжим вітром рож пурпуриться любов.

Небесний бриль-шолом завмер в захоплені тиші,
Від обрії вітрець-вівчар похміллям дише,
А світ увесь, як гай, як божий райський сад,
Вклонився їй до ніг, княгині ласк, принад.

Напір нестримних дум прорвав світів кордони,
За незбагненим ще окрилений дух гонить,
Відбившись не раз від космосу напор,
Спадає в безвість десь, як срібний метеор.

Усе те в ритм життя, в ротацію невпинну,
Порушує весна, всміхаючись гостинно;
Прибравшись в хітон, перістих барв жупан,
Іде під гимн землі, прославлення пеан.

Сім літер золотих, у горнах серця грітих,
Засяли навесні, мов зорі самоцвітів;
Сім з перших літер строф — улюблена сім'я,
В уривні ланцюжку дають твоє ім'я.

Яка краса в тобі: твій зір, лице та брови...
Ти різблена в скалі богиня мармурова!
Ласкава будь, прийми клубок моїх думок,
Весняний серця спів, лавровий муз вінок.

Філядельфія, 2 травня 1957

ВЕЧІРНЄ

Владу здав свою день володарці надхнень,
Барка ночі причалює в порті.
Гомін дня, магістраль, відлітають у даль —
Коржик-місяць сторожить на борті.

Над мільйоном домів, що їх смерк вже засів,
Холод неба тче мрії осінні,
Лиш у серці вогні, почуття весняні —
Невгомонні пісні солов'їні.

В злеті бистрих вітрів лине серця мій спів,
Як любови тендітне органді;
Це тобі на привіт, як ніч сходить на світ,
Шлю цих дум надвечірніх троянди.

Філадельфія, листопад 1957

В РИТМІЧНІМ КРУЗІ

Усе в ротації невинний,
Кружляє в еліптичний круг,
Лиш людський ум слабкий, дитинний,
Шукає в тім своїх заслуг.

На пульсі ритму владне око
Й святії руки без знемог,
Поклав із теремів високих
Всесильний Пан, Творець і Бог.

Створивши світло рух і воду,
Планети і плеяди зір,
Землі він дав траву й природу:
Ліси, поля й могутність гір.

Меркурій, Марс, Сатурн, Венера,
Уран, Нептун, Плутон, Земля,
Юпітер — недосяжні сфери
В системі сонця креслять шлях.

Ніщо не спинить того гону.
Не сповільниться ритм віків,
Нхто не змінить сил закону
Що їх Предвічний раз завів.

Тож вірне сонце і планети,
Усі зокрема та разом,
Найкращі Богові поети —
Співають вдячності псалом

Філадельфія, 1969

ВЕСЕЛКА

Веселкою являйсь, хай шезнуть серця бурі!
На тебе дивлячись, забув я дні похмурі;
Не збудуся надій, хоч повно перепон —
Ти мрія вся моя, чудова з'ява — сон.

Люблю, горю святим кушем, що не згоряє
І бачу лиш тебе на світі цім безкраїм:
З дугою темних брів і шовком довгих вій,
З чолом, що з нього б'є думок безжурних рій.

Окрилені думки ти шлеш у безвість тьмяну,
А усміх уст тремтить метеликом рум'яним.
Як в зачіску вплетеш стяжки ще срібляні —
Без цінних діядем, кєягиня ти мені.

До кого ж прирівнять тебе струнку, кохану?
Без лука схожа ти на молоду Діяну,
А я, мов олень той, що набік не стрибне,
Бо наскрізь віч твоїх стріла проб'є мене.

Знайди для мене лік, любови дай крихітку
І разом у життя верстаймо шлях, лебідко,
Нехай любов моя осінніх літ горить,
Бо в вічності це лиш одна, коротка мить.

Як знала б ти любов, що скрізь іде зі мною,
Жар-птицею була б мені ти золотою...
Узри кохання квіт і серця вчуй мій зов,
Щоб хуртовина в нім не заревіла знов.

Філядельфія, 1 грудня 1970

ЯНГОЛЬСЬКИЙ РЕЧИТАЛЬ

(Ірині Когут Ільчишиній)

Мрійливе сяєво на сцені.
На сірім тлі куліс, як брил,
Стоїть надхненно, наче геній,
Тендітний янгол, хоч без крил.

В суконці довгій сніжнобілій,
Пошитій вміло, в дух часу;
Вилоги вишиті здрібнілі,
Складаються на бувку У.

На алябастровім обличчі
Дві райдуги шовкових брів;
З-під довгих вій яркі зіниці —
Уста, мов юний мак розцвіє.

Волосся буйне та хвилясте —
Чи треба більше ще принад? —
В корону зложене шпильясту,
На новомодний стиль і лад.

В руках смичок і скрипка-диво,
А думка лине в далечінь.
Щоб Бог поміг заграть щасливо,
Щоб вся непевність зникла в тінь.

І меркне світло вже на залі
Та "Чіякону" — гарний твір,
Виводить скрипка (Т. Віталі), —
Красою тонів мчить до зір

Любовно ллється й "Сонатіна" —
Прославивсь Шуберт Франц у ній,
А потім Цезар Франк на зміну
В новій романтиці своїй.

В румунських танцях Барток Белі
Майстерства справжнього курйоз
У грі швидкій, під ритм веселий,
Віддав наш янгол-віртуоз

Гриміли оплески прихильні
Й коші квіток дістав скрипаль,
Як вияви захоплень сильні, —
Це янгольський був речиталь!

Філядельфія, 26 травня 1975

ТУГА

Як туги рвуться береги,
Вас, дум, я не спиняю.
Летить над дальнії луги,
До хат у ріднім краї.

Над гори сині та яри,
Над міст і сіл роями. —
Вітайте ріки і бори,
Де ми були панами.

Де море збіжжя золоте,
А в нім волошки, маки,
Де запашний бузок цвіте
Й садів молочні мряки

В серпанках яблунь, груш, вишень,
Збирають мед свій бджоли,
А юних радісних пісень
Мчать луни в ліс, на поле.

В кущах ліщини та калин
Щебече мрійник ночі, —
Отам спивав я, мов з малин,
Нектари уст дівочих.

Там звідник-місяць, із-за хмар,
Позаздрив нам прощання,
Як у серцях, під ночі чар,
Зростав нам квіт кохання.

Гей, жайворонки, солов'ї,
Чому вас тут не чути?
Коханий краю, в чужині
Тебе вже не забути!

Філядельфія, 17 листопада 1975

ПОМЕР МУЗИКА

(Епітафія Антонові Рудницькому)

О піснетворче незабутній!
Немає більших в нас тепер;
Твої пісні грімкі, могутні
Зосталися, а ти помер...

Заліг у серце жаль великий
І сум на всіх накинув тінь;
Не стало славного музики
Модерних тонів, мрій, горінь.

Не доспівав ти всіх ще творів:
"Пророчих слів" і "Гайдамак", —
Жде слави "Довбуш" в Чорногорі,
Щоб вийти з мряки, мов маяк.

Куди ти нашвидку полинув.
Лишивши рій надхненних з'яв? —
Для них ти жив, трудивсь, не кинув —
Всю душу й серце їм віддав.

В широких засягах ти діяв,
В піснях мостив шлях до побід,
У серці волі квіт леліав
І згас край засвітів воріт.

Прощай наш батьку, диригенте!
Являйся нам у днях розпук;
Хай буде з нами в злі моменти
Твій дух і помах творчих рук

Філядельфія. 14 грудня 1975

ВАЛЕНТИН МОРОЗ

"Здається, сину, я загину
За те, щоб ти міг вільно жить", - -
Сказав у муці він дитині.
Наругу й досі ще терпить.

Бо волі він бажав народу
І рівних, людських, вічних прав;
Кому та чим чинивши шкоду,
Він між розбійників попав?

Його поколено ножами.
Та завдано смертельних мук,
У карцер кинуто без тями.
Мов сіру тінь, як сохлий струк.

Та він невгнутий, одержимий,
Сто сорок п'ять пропостив днів, —
Про нього слава йде незрима —
Що смолоскипом він горів.

Він іншим ще скріплює віру.
Що скоро прийде мукам край,
Що каторжники з т'ярм, Сибіру,
Віднайдуть волі злотий плай.

І знає світ увесь віднині,
Хто б'ється проти всіх погроз,
Що це найкращий син Волині —
Відважний Валентин Мороз.

Філядельфія, 8 січня 1976

У ПАРКУ

Радіти б знов тобі, душе,
Земним впиватись щастям...
Весна прийшла, співає все —
Хоч милий спомин дасть нам.

Зелений парк ожив. Людний,
В верхівях гомін птичий...
Та все таки цей край чужий,
Похмурий, таємничий.

Бо, знай, не так тут все цвіте,
Не так природа дише;
Весни, як в нас, нема ніде —
Ні в казці не опишеш.

У барвах райдуги ярих
Блищать луги, озера,
Весна, мов сяйво, йде повз них
У павичевих перах.

А тут, як в піжмурки, на мить
Покажеться коротко,
Минальне літо цвіт в'ялить,
Рве сіті дум солодких.

Люблю я згадувать весну,
Розкішну в нас, єдину,
Князівну юну, чарівну
І в снах до неї лину.

Філадельфія. 26 березня 1976

ТИ ЧАРУЄШ

(М. І. М.)

Ти чаруєш все піснями,
Квіти — твій трофей;
Серцем ллєш солодкі гами
З джерела грудей.

І захоплюєш красою,
Оksamитом вій,
Станом грації стрункої
Та очима мрій.

У яснїм волоссї стрічка
Синя над чолом,
Мак блідий розцвів на щічках —
Сукня з срібним тлом.

Я таку тебе все бачу:
Щасну, осяйну,
Щиру, з усміхом дитячим —
Радість весняну,

Як лілеєю спокійно,
Мов княгиня йдеш.
Тчучи пісню елегійну —
І цвітеш, цвітеш...

Філядельфія. 14 травня 1976

ТРИ МАТЕРІ

Колисала сина мати
Під війни вогонь;
Думи злинули крилаті —
Кужіль впав з долонь.

"Виростай, кріпись, дитино,
Мамі помагай!
Батько твій в бою загинув,
В боротьбі за край!

Як мені ту смерть забути?..
Доля навісна!..
Люлі, синку, час заснути, —
Будь щасливий в снах!

Може діждешся й ти долі.
Злотих, щасних літ,
Може виросте на полі
З крові волі квіт...

Не одна я в світі мати —
Є ще більше, знай! —
Україна, край багатий,
Наш розкішний рай.

Захищай цей край-руїну.
Хай кати помруть.
Рідну мову солов'їну
Йї мами не забудь!

Будь вродливий і високий,
Спритний, наче лин,
Лицар мрійний, кароокий —
Удовинин син.

Я сумую, я горюю — ,
Сльози на очах,
Та до Неньки зір керую
Там — на небесах.

Бо Вона — найбільша Мати, —
Син її — наш Бог,
Що за людство був розп'ятий
І воскрес в днях трьох.

Спи, мій сину, спокійненько
Та рости здоров;
Над тобою Божа Ненька,
Пресвятий Покров"..

Філядельфія, 19 травня 1976

РОЗСПІВАЛОСЯ СЕРЦЕ

Розспівалося серце сьогодні,
Відлетіли думки в далину.
Ллються гимни дзвінкі, великодні,
Понад шляхом гірким полину.

Не вгавайте, бриніте готові,
Мої струни бандури та лір!
Ви зродились у жарі любови,
Що горить все багаттям без мір.

Ви зродились на те, щоб палати,
Та у вірі скріпляти серця.
Оживе наш дух волі крилатий
І воскресне Україна моя.

Філадельфія, 29 травня 1976

У МРІЯХ

Ти, мій єдиний з кращих друзів,
Всі почування розумієш,
Над ними — щасна я, чи в тузі —
Таємним словом володієш.

Хоч серцем ніжний і ліричний,
Словам даєш і брязкіт зброї:
Я чую, що твій дух вже звичний
У мандри дум іти зі мною

Радію серцем і душею,
Мов в юних мріях полум'яних,
Вчуваюсь в музику хореїв —
Твоїх тканин м'яких, коханих.

Філядельфія, 31 травня 1976

МІЙ КОРАБЛИК

(С. П.)

Ти мій гимн, ідея,
Мій морський маяк;
Як люблю тебе я,
Не збагнеш ніяк.

Мій кораблик, серце,
Мчить у дальній світ,
Віч твоїх озерцям
З рейсів шле привіт.

Філадельфія, 3 червня 1976

РОЗСТАННЯ

З очей розстання сльози кануть
І мліє серце, мов в кліщах;
Так ніжні квіти в травах в'януть,
Як їх стріпне негоди жах.

Ще й зірка просльозилась рання,
Побачивши наш сум і біль,
Розбите щастя, чар кохання...
І виє вовком вітер з піль.

Останній погляд і цілунок.
І довгий сильний стиск рамен, —
Любови райський подарунок,
А в далечі ворон рефрен.

Філадельфія, 3 червня 1976

ЛИСТ

Я вже не вірив, не гадав —
Надиво лист твій знов дістав.
Коханий лист, рядки чудові,
Оздобні — скрізь мозаїкові.

В розбите серце ллеш бальзам...
І ти — одна з найкращих дам —
Ще вибачення просиш слізні,
Що написала лист так пізно...

Яка шляхетність почуттів..
І хто б розради не хотів:
По бурі, тучі, неспокою,
Побути, райдугу з тобою?.

Філядельфія, 11 грудня 1976

У СМУТКУ

(С. П.)

В смутку в'януть дні невітшні,
Йду з думками в бій;
Як забути все колишнє,
Жити без надій?

Ти була мені зорею
Та олимпом щасть;
Того щастя, привілею,
Доля не віддасть.

Дай себе у снах уздріти
Хай свята любов
Знов засяє сонцецвітом
Наших піль, дібров.

Філядельфія, 3 червня 1976

ПРИЙДУ ДО ТЕБЕ

Сумуєш, журишся, кохана ---
Зів'яв кохання квіт;
У серці відновилась рана
На згадку юних літ,

Як я тебе на дужі руки,
Мов скарб прецінний, брає
І, відчуваючи розлуку,
Отак тобі співав:

"Прийду до тебе, люба квітчо,
Прийду до тебе в сні,
А срібний місяць буде свідком
І зорі всі ясні".

Філядельфія, 3 червня 1976

ТРОЯНДИ

(Н. П.)

Усе на тямці день прощання,
Мережка слів, рубін троянд.
Відчула в них я міць кохання,
Шляхетність, серця діамант.

В очах твоїх тінь неспокою —
До поїзду мене ти віз.
Так любо говорив зо мною,
Що аж зворушував до сліз.

У далині чужій, негожій,
Я пестила ще свіжий цвіт,
Останній твій дарунок — рсжі —
Солодкий спомин щасних літ.

Червоні й жовті. Пишні, поєні,
Мов вен двох родів пугарі.
Та скоро в почутті любовнім
Заграли смутку дударі.

Химерна я була немало:
Байдужа вдень, вагалась в ніч, —
Не стямилась — тебе не стало —
Не буде вже коханих стріч.

Відплив час втіх. У серці осінь...
Не жду на щастя змерклих див.
В трояндах ти живеш ще й досі —
Надземно ти мене любив.

Філядельфія, 9 липня 1976

БУЗОК РОЗЦВІВ

(С. П.)

Бузок зацвів. Весняних днів
Скрізь чути вже хорали.
Який пеан найкращих слів
Весні поети склали!..

Шовк трав, кущі — зелене все —
Нарцизи, мов кришталі,
Під парканом тендітні ще
Дзвінки дрібних конвалій.

Цілує сонце гони піль,
Вітрець їх обнімає...
Дивись! — Весни мчить водевіль —
Як лица щастям сяють!..

Поглянь — у рай змінивсь твій край,
В одно велике чудо.
О Боже, рай цей знов нам дай —
Ширяй над вільним людом!

Філядельфія, 10 липня 1976

САДИ АЖ МЛІЛИ

Сади аж мліли з оп'яніння,
В хітон убралася весна,
Дзюрчав потік, мив рінь, коріння,
Верба здригалася рясна.

На небі зорі задзвеніли,
Як ми ішли по ковдрах трав;
Від чару, щастя, зацімліли,
Немов би мову хтось украв

Бо в серці буря, сумно, тісно.
В очах журба, лице хмурне, —
Кохана, бачу в снах зловісних
Розстання скорі і сумне...

Прогомоніли дні весінні,
Відплив човен мрійливих дум:
В природі й в нас картини змієні —
На брамі серця плаче сум.

Не завернути днів тих юних,
Не вздріти віч твоїх і брів..
Розстроєні сердешні струни —
Жаль дисонансом забринів.

Чи тямиш ті весняні чари
Й осінні пасма срібних праж?
Я в згадці тут, прогнавши хмари,
Життя відтворюю пейзаж.

Філядельфія, 12 липня 1976

ПІД ЗВУК ГІТАРИ

(Олі Осередчук)

Близький мені гітари звук
І співи сумовиті,
Що з настроїв пливуть спонук
У край наш недобитий,

Де все чарує навкруги:
Волошки, рожі, маки,
Де вкрили річки береги
Беріз і верб гілляки.

Незабудьки цвітуть між трав,
Сніжечки гречки в полі, —
Затих у сні обіднім став,
А біля хат тополі.

В гаях, у лузі, при шляхах
Черемхи та калини;
Смерек, дубів високих стяг
Під баню неба лине.

Найкращий край наш — сонцесвіт —
Згадаєш — плачеш — жалко.
Візьми гітару й наш привіт
В цей рай пошли, Русалко!

Філядельфія. 13 липня 1976

НЕПОРОЗУМІННЯ

Ти плакала, повір, надаром
Це перший і останній раз!
Фіялки віч — лягуни чару.
Змінились на пливкий алмаз.

Пробачення прошу я в тебе.
Зміни на ласку свій докір.
Граційно поцілуй, як Геба,
Бо ти все лагідна — без мір.

Вернись до мене серцем знову,
Душі моїй розраду дай,
Направ одним коханим словом
Зруйнований мій міст у рай.

Філядельфія. 18 вересня 1976

АЙСТРИ

(С. П.)

З наруччям айстер, любих квітів,
Ти привітала раз мене,
І я — найщасливіший в світі —
Кохання запалав огнем.

Зів'яли айстри у фляконі,
Дрібненький цвіт на стіл упав, —
Я серцем у твоїм полоні,
Про щастя межі ще не знав

А нині тут, за океаном,
Ввиджаються дні щастя знов, —
Спасибі за квітки кохані,
За вірну та святу любов!

Філядельфія, 25 жовтня 1976

МУЗА

Не раз, здається, подеру
Та кигу в сміття строф журу —
Злсмлю перо чи олівець —
Не буду віршувать — кінець!

Кому потрібні ті слова,
Що б'ють із серця джерела:
Пориви мислей, ніжність, біль?
Тепер їх гонять звідусіль

Кому ти взявсь співати тут?
Реальний вибирай маршрут!
Иди, як інші — без турбот.
З модерним духом — санкюлот...

Встав радіо і без антен,
Вслухайся в рев міських арен,
У рик дикунських п'яних морд,
Голоти різної когорт!

— — — — —
Як на вершку я став розпук,
Нечайно чую дотик рук.
І я оглянувшись, відрів
Казкову з'яву — гір, морів?..

"О, пані з личком. як опаль!
Таких я ще не бачив кораль!
Щось недоладно в світі цім —
Щоб янгол завітав у дім?.

Вітайте! Дякую за труд!
Це мабуть помилка. чи блуд? —
Таких красунь не знаю я. —
Хто ви така? Скажіть ім'я!"

"Ерато я — одна із муз.
Ти, чоловіче, стратив глузд!
Чому закопуєш талант? —
Від мене маєш цей брильянт!"

І я принишк. Ні, це не сон!
Почувши цей надійний тон,
Любов'ю неба запалав,
Служити музі обіцяв.

Вона ж, богиня, в цей момент
Пергамент вийняла — патент, —
Сказала: "жарти залиши!
Прощай, а вірші ще пиши!"

Філадельфія, 29 жовтня 1976

БУРХЛИВЕ СЕРЦЕ

Стою я край вікна заслон.
Чому відплив від мене сон?
Чому все в серці молот б'є,
Заснути тихо не дає?

Чи жду на другу ще весну?
Палку, кохану, осяйну?
Все чую спів твій, дальній зов:
"Мережай строфами любов!"

Княгине серця, скарбе мій,
Бурхливе серце заспокій!
Нехай спочине, хоч на мить,
Не тужить, з болю не квилить.

Бо ти — мій рай, моє життя, —
Без тебе світ весь без пуття;
Прийди і дотиком долонь
Згаси мій серця жар, вогонь!

Хто має чарівний цей лік
На примкнення очей, повік,
На тугу, гіркість самоти?
Ти.

Філядельфія. 30 жовтня 1976

СНОБАМ

Буває так, що хтось не любить
Ні строф твоїх, ні рим, ні фраз,
Тебе понижуючи грубо —
Тоді звикай і до образ.

Бо, знай, це сноби, злобні люли,
Як бачать твій до віршів хист.
Їм заздрість розпирає груди,
Дрижать з досади, наче лист.

Ти сміло йди вперед, не бійся. —
Безсилі кубла тих вужів!
Нехай сичать, — ти скромно смійся,
Що людський дух так обіднів...

Поете ніжний і ліричний,
Ніяк не удавайсь до втеч!
Як треба, то в момент критичний
І гострих слів піднось свій меч!

Філядельфія. 3 грудня 1976

ДАВНЯ ЛЮБОВ

(Н. П.)

Була весна,
Яка лиш сниться, —
Чого ж вона
Біжить, спішиться?
Чому минули щастя дні
Тобі й мені?

Цвіла любов,
Наш квіт таємний, —
Жах війн ішов,
Років злиденних,
І юність Вертера я мав, —
Страждав і в'яв.

Ти там, а я
Тут серцем скнію
Й твоє ім'я
В думках лелію —
Милуюсь спомином без мір, —
Повір, повір!

Кохання, знай,
Терпить, страждає,
Й уявний рай
Кінець свій має, —
Свята любов, як Бог прорік —
Живе повік.

— — — — —
Хоч з ним живеш
І жити будеш,
Любов без меж
Ти не забудеш,
Єдина, дальня моя,
Бо я був — я!

Філадельфія, 13 грудня 1976

ПРИ ДОЛИНІ

При долині,
На калині
Соловейко щебетав.
Линуть трелі
Над оселі —
Все навкруг причарував.

За садочком,
Над ставочком,
Ніжна дівчина в стяжках;
Ще невинна,
Не причинна,
Йде по втоптаних стежках.

"Ох, як тяжко...
Люба пташко...
Тихо, серце, тихо-цить!
Там у полі,
При роздоллі
Вічним сном мій милий спить.

Я кохала,
Щастя ждала —
Все пішло наперекір!.
Як прощався,
Обіцявся
Повести мене в свій двір

Смерть зустрівув...
Україно! —
Вся ти кігтях упира!
Всюди голод,
Серп і молот,
І кривавая зоря.

Соловейку,
Не погейкуй —
Перестань хоч ти тужить!
Ти співаєш,
Милу маєш, —
Як мені без друга жить?.."

Філядельфія, 8 січня 1977

ІЗ ЛЕГКОГО ЖАНРУ

1. КОХАННЯ ЦЕ ЧУДОВЕ

Приходь до мене, — раю,
Мій щирий вчуй привіт;
Я так тебе кохаю,
Мов казку юних літ.

Ось місяць вже у повні,
Щебече соловей...
Співай пісні любовні,
Не бійся злих людей.

До нас сміється небо —
Ти, місяцю, чаклуй!
Я сяду біля тебе,
А ти цілуй, цілуй!..

Кохання це чудове —
Здається — без кінця, ---
Що краще від любови,
Що з'єднує серця?

2. ЧИ ЗНАЄТЕ, ДІВЧАТА

Чи знаєте, дівчата,
Як сумно нам без вас?
Із вами й будні — свята,
Безжурний вихиляс.

Так щастям сяють очі
В обіймах ніжних рук...
Кохання серце хоче,
Любови без розлук.

На "Союзівці" людно,
Скрізь повно любих пар.
Знайти свій скарб не трудно —
Там справжня розкіш, чар.

Минає ніч. Видніє...
Ах, скрипка, бубон, бас!
Ходить, дівчата, мрії,
Ми розцілуєм вас!

Філядельфія, 21 квітня 1977

3. НА "СОЮЗІВКУ"

Гей, хлопці, милі друзі,
Хто любить гомін гір,
Нехай у вашім крузі
Щезає дух зневір!

Дивіться, ми, дівчата,
Прокинулись зі сну,
Щоб щиро привітати
Красуню гір, весну.

Весна... Час на мандрівку
До лісових тайн, —
У любову "Союзівку",
Що кличе нас, як дзвін

Цей кутик України,
Як відблиск гір Карпат.
Обличчя ваші змінить,
Відвагу дасть назад.

Чудову "Союзівку"
Із тисячних грудей
Вітаймо в пошанівку
У Срібний Ювілей.

Філядельфія, 26 квітня 1977

КАРПАТИ ВАС ЗОВУТЬ

У легенів одінні
Виходьте, хлопці, в путь;
"Забутих предків тіні"
В Карпати вас зовуть.

Хай знов сміються гори
Крізь ранній блиск роси.
Дух волі хай говорить
Струмочками краси.

Ви гори залишили...
Чи вернетесь назад?..
Тумани скрізь, могили,
Забрав свободу кат.

На скелях, повних крови
Зродились квіти рож, —
Квилить наш Прут чудовий
І плаче Черемош.

Порубані ялиці,
Немає вже лісів,
Дівчатам білолицим
Завмер у горлі спів.

У легенів одінні
Виходьте, хлопці, в путь;
"Забутих предків тіні"
На помсту вас зовуть!

Філядельфія, 23 квітня 1977

ПРОБУДЖЕННЯ

Весінніх дум блищать драбини,
Мов щогли дальніх кораблів.
В таємну далеч дух мій лине
По ливах світляних щаблів.

А там — вона... У павутинні,
Заснула в сітях злотих мрій —
Зоря моя на небі синім,
Князівна з шовком довгих вій.

Лице рум'яне, все погідне,
А усміх — сонця блиск в росі;
Розкішна, ніжна, своєрідна
В словах, любові та красі

І миттю, вирвавшись з гіпнози,
Немов сполоханий в ніч птах,
Відкрила келих уст — мімези
І ранок заяснів в очах.

"Коханий, бачу, навіть в мріях —
Не вирвусь я з твоїх тенет
Прилинь, цілуй, бо лиш тобі я
Віддам жар уст, весняний мед!"

Філядельфія. 3 травня 1977

НАВОДИТЬ НІЧ

Наводить ніч неvtішні думи,
Із серця радість утекла;
Любови висихають струми.
Не чуто дружніх слів тепла.

Де ж ділися ви, друзі, нині?
Чому замовкли, мов гроби?
Останні звуки лебедині
Шлю в світ байдужої доби

Невжеж оманний блиск Ваала
Покрив вас льодом, як зима?
Чи приязнь тягарами стала.
Що кличу вас, а вас нема?..

Так прикро, гірко, як узнаєш,
Що ти покинутий, що сам.
Стоїш і пустку відчуваєш
Від друзів серць закритих брам.

Філядельфія, 27 березня 1978

КАРТКИ З ЕВРОПИ

(М. І. М.)

Дві картки злинули з Європи, —
Подяку шлю з душі глибин!
Почув твої дрібненькі стопи
Знай, Ромулюс — вовчиці син.

А в гондолі тебе вітала
Романтика капрійських грот;
Цілунків безліч небо слалс
Та сонця промені з висот.

І ти була, немов у казці, —
Тиренське море вкруг шумить...
Щаслива вся, на неба ласці.
Везувій здалеку гримить..

Здається, навіть, плине лява,
Вогонь б'є вгору, в'ється дим;
Скрізь море синьо-зеленяве
Та щогли кораблів над ним.

Там виринають з літ прадавніх:
Співак-мандрівець Трубадур,
Різьби, малярства твори славні,
Багатство храмів, штукатур...

До Греції летиш — в Аteni,
З Акропулю зориш — віки!
Там вславилася Мельпомена.
Різьбарством Фідія руки.

Країна мудреців, героїв,
Блискучих творів, епопей,
Гомера хист, падіння Трої
З пригод всім знаний Одиссей.

Розкішних вражень круг високий
З колиски розквіту культур
Пригнічує страшний, жорстокий
Той варварський червоний мур.

Філадельфія, 15 вересня 1978

ЛИСТОПАД

У столиці на сторожі
Галицькі стоять стрільці,
Ждучи відрухів ворожих
Із завзяттям на лиці.

А на ратуші високо
Рідний прапор лопотить...
Став нарід прудким потоком —
Час настав свobodно жить'

Пруть ворожих військ полчища
І зів'яв спонтанний зрив.
Прагнень волі меч не знищить, —
Дух геройства знов ожив

До змагання за державу.
Прийде ще раз Листопад
Княжий Львовє, давню славу
Відзискаєш ти назад.

Філадельфія 15 жовтня 1978

БУДЕ БУРЯ

Скрізь могили, бойовища,
З тіл героїв — порошок, тлінь...
Нам на волю — скарб найвищий,
Янгол смерти кинув тінь.

Світ байдужий, ще донині
Нас, як Марса, пізнає.
Чи бува чуття в машині?
Україна... Що це є? —

Волі жде, Москву все лає
Ласки жебрає роки, —
Лазар цей лиш заваджає, --
Бийсь на власні п'ястуки!..

Чи отямиться світ скоро,
Вийде з сітей павука?
Чи пізнає блуд свій впору
Та Москву, як пістряка?

Бог нас горем досвідчає.
Стільки жертв і гекатомб!..
Біль неволі нас з'єднає, —
Бог нас виведе з-під бомб

Буде буря. Грім луною
Вилетить з небес квадриг;
Піде в бій із сатаною
Михайл-Архистратиг.

Філядельфія, 28 листопада 1978

СТВОРЕННЯ ЛЮДИНИ

Всесильний Бог, Творець усього,
У замислі своїм святим
П'ять днів твсрив цей світ з нічого —
Без чоловіка ще на нім.

На шостий взяв у руки глину,
Її з любов'ю розмісив,
Зрізьбив на образ свій людину —
Найкраще твориво із див

Видимих для створіння ока,
Тоді у череп мозок вклав
І вільність волі — дар високий,
Щоб Бога твір цей прославляв.

Очам дав зір, а слух для вуха,
Устам дар мови, тілу рух,
Свого додав ще й частку духа —
Душею звуть цей божий дух.

Та вичув Бог, що сумно, певно,
Адамові самому жить...
"Створю жону — другиню ревну, —
Їх будуть діти веселить"...

З ребра Адама в час спочинку
Зрізьбив Бог крелю — втішив світ,
Та за непослух Єви — жінки
Наспіла смерть на людський рід.

І так вмирають всі нащадки,
Йде боротьба добра зі злом
В одних багатство, там нестатки,
І війни в світі все кругом.

Хоч чоловік Творця негідний,
Він так той твір свій полюбив.
Що Сина дав, щоб Той — лагідний —
Нас кров'ю з небом примирив.

Філадельфія, 20 квітня 1979

ДУША

Душа безсмертя, скарб прецінний,
Нічим її не заступить.
Не вмере, мов тіло в'яле, тлінне,
Як буде Господа любить.

Свята вона любов дитини;
Проміння ласки в ній блищить;
В надземні простори мчить, лине,
На гріх, на злобу не зорить.

Та, хай здригнеться розум, тіло,
Чи не влетить у вир спокус,
Не захитається всеціло,
Чи кожний видержить їх струс?

Людино! Вільна в тебе воля;
Добро, чи зло — ти вибирай —
Гріхи тебе із ласк оголять,
Тож кайся, плач, бо втрапиш рай!

Філядельфія, 20 квітня 1979

ГУЦУЛЬЩИНА..

Які чудові ви, Карпати,
У зливі сонця злотих смуг...
Над вами волі дух крилатий.
Шумлять ліси, течуть навкруг.

Потоків бистрих водоспади,
Рокоче Черемош і Прут,
О, скільки чару та принади
В тім краї, де гуцульський люд!..

Блакитне небо пестить скелі,
В Говерлі сторожкі орли
Вітають гір нові оселі
В серпанку ранньої імлі.

Скрізь запах зілля та живиці,
Здоровий ллється скрізь озон,
Стрункі пишаються ялиці,
В шпильковий вбравшись хітон.

Там блеють вівці в полонині, —
Віта сопілкою вівчар;
Нерідко б'ється в небо сине
І тужна гра лунних флюяр.

Живе в проваллях диких бору
Фантазія гірських примар:
Чугайстер, щезник, мавки скорі,
А бурю здержує мольфар.

Гуцули — вмільці із природи,
В них сила з гір, талант з вершин.
Легенькі в танцях, хороводах,
А в ноші смак і блиск перлин.

Вже не одні важкі загрози
Пройшов нарід відважний гір.
А нині кат-москаль вивозить
Синів і дочок на Сибір.

Стає знов Довбуша тінь грізно,
Скликає легенів на змаг, —
В гуцульські курені залізні,
Щоб край був вільний знов, як птах.

Прадавнію казку тчуть ялиці:
З'явиться лицар серед хат —
Князь Осьмомисл — закутий в крицю,
Прогнати зайдів із Карпат.

Філядельфія, 20 квітня 1979

ВИЖИДАННЯ

Високо в небі зірка, мов самоцвіт, блищить.
"Чому мені так гірко без тебе, милий жить?
Чому сльозини-роси струмочком ллються з віч,
Як рано чешу коси, як світ вкриває ніч.

З'їдає серце туга і біль в душі моїй...
Одного тільки друга, єдину мрію мрій
Я, мов крізь мряку бачу — стараюсь не згубить...
Вернися, глянь, як плачу, як серце біль в'ялить...

Прилинь, прилинь, коханий, розвесели мене, —
Цілунок полум'яний цвіт серця розвине,
Бо скорб найкращий в світі, якого прагну знов,
Не в папороті цвіті, лиш там, де є любов".

На небі ранні зорі, а світ зо сну проснувся.
Лежить в шпиталі хворий стрілець — з війни вернувся.
І не тече вже рана з боїв за край в полях...
Біжить на шлях, Оксана з волошками з очах.

Філядельфія, 22 квітня 1979

МАТЕРЯМ — ГЕРОІНЯМ

(Надії Світличній)

У радісний цей день, найкраще свято в травні,
Вшановує ввесь світ велично матерів.
А ми вшануймо тих страдальниць наших славних,
Що хрест синів, дочок їм в серці скам'янів.

Вшануймо героїнь любов'ю, молитвами,
Щоб зглянулась на них Марія Пресвята;
Хай щезне пекло тюрм і лагерів всі брами,
Щоб по Голготі в нас Великдень завітав.

Тоді подяки гимн у простори полине,
Та залунає з веж далекозвучний дзвін,
А злоба сатани в ганьбі довічний згине
І Богові наш люд належний дасть поклін.

Філядельфія, 10 травня 1979

НЕЗЛАМНОМУ ІСПОВІДНИКОВІ ВІРИ

(В сорокову річницю єпископської ліротонії
Їх Святости Патріярха Йосифа)

У той тривожний час народньої скорботи,
Як серп і молот звис, зачервонивши Львів,
Прийняв Ти хрест тяжкий Церковної Голготи,
Бо святоюрський князь Андрей так повелів.

А згодом взяв до рук посох митрополита,
Очолив Церкву Ти в огні війни та бур,
Яка, мов Йона той, попала в пашу кита, —
На смерть тягнув її Москви кривавий шнур.

Як пастир, Ти овець не кинув на поталу
Жорстокості катів, верстав свій шлях в снігах,
Пив чашу горя, мук, бо ж били, катували,
Від стужі завмирав у час пурги в тайгах,

Так вісімнадцять літ пробув Ти на Сибіру,
Аж янгол — посланець звільнив Тебе з всіх лих;
За чесність, святість, болі, непохитність, віру
Нам Церкву прикрасив, неначе німб святих.

У Римі, як колись, опинюєшся знову,
Та не змарнуєш дня, із твєрчих вже спонук
Довершуєш свій плян духової обнови:
Софійський ставиш храм і твердь знання, наук...

І сорок літ уже, немєв Мойсей в пустині,
Ведєш розбитий люд у рідний Хаїлаан;
Задивлений на Льв'їв, на Київ, небо синє...
На шляху бунтарі лукаві, мов Датан.

Сій, Патріярше, сій між нас любови слово,
Що лине з уст Твоїх, чи писанє пером,
Щоб єдність, віра, труд, зродили волю знову,
Щоб золотів наш Львів і Київ над Дніпром.

Дай, добрий Боже наш, щоб Патріярх мав силу,
Щоб довго жив, завів свічад у вільній край;
Очищених з гріхів і беззаконня пилу,
Нехай благословить нас всіх там Адонай.

Філядельфія, 28 серпня 1979

НА ДОВГИЙ ВІК

(Патріярхові Йосифу)

Благословенне будь ім'я Господнє вічно,
Що вибранців своїх веде під громом бур,
Крізь терня, муки, кров, у вірі героїчній,
Як велетнів, святців, народам щит і мур.

Такий блаженний муж живе і поміж нами.
У вірі не схибнув на крутежах доріг;
Хоч двигав хрест важкий народу й Церкви драми,
Він міццю духа лють катів всіх переміг.

Зберіг його нам Бог, немов з потоку Ноя,
Звелів у свій ковчег зібрати вірний люд;
Патріярхат для нас духова сила, зброя,
Щоб вирватись вкінці з ворожих силець, пут.

Ми вдячні всі Тобі, "Ізбранний Воєводо",
Що мужністю терпінь скріпив наш віри стяг
І Церкви корабель крізь буруни негоди,
При кермі стоячи,, ведеш на правий шлях.

Нехай благословить Тебе рука Господня
І довгий вік подасть, здоров'я, бистрий ум,
Щоб вивів нас із мли в радіння великоднє —
В неславу ворогам за їх знущання й глум.

Філядельфія, 15 січня 1980

СОКАЛЬ

О, незабутнє славне місто,
Що розпростерлось між горбків, —
Чи в дань тобі пеан приніс хто?
Як ні — прийми прослави спів

В піснях моїх, любов і тугу,
З-за океану гимн — привіт!
Відчуй його під рокіт Бугу,
Як дальній спомин з юних літ.

В тобі зростав я духом, тілом,
В пізнанні правди і краси,
Надхнених дум рої зоріли
Криштальним відблиском роси.

Я щастя прагнув і свободи, —
(Не любить вільний дух оков),
Ішов крізь бурі та негоди —
На захист волі все готов.

Аж сарана червона й хижа
Злетіла шумно понад Буг,
Мов смертоносна, дика хвижа
Й пішли чутки сумні навкруг,

Тоді я, місто, мій талане,
Лишив тебе, в сльозах прощав,
Світ-заочі, у даль неznану
Нерадо йшов, та вірив, знав,

Що ще вернусь до тебе знову, —
До тих каштанів, трав, топіль,
Щоб дровців бачити в розмові
Гучній, мов вітер серед піль.

За років два не всіх зустрів я...
Була знов осінь сірих днів;
Вітрець гойдав дерев верхів'ям,
А в серці жмут надій розцвів.

Недовго довелось побути.
Війна верталась знов до нас;
Щоб захищати край від скрути,
Прощав тебе я другий раз,

Моя колиско, місто рідне,
Та втретє, ще раз — як вояк.
Твоя краса не вмере, не блідне.
Тебе я бачу з-поза мряк:

Твої хати, сади пахучі,
Прямий, далекий вулиць біг. —
Дивлюсь на вас. люблю жагуче...
Згинаються коліна ніг

В поклоні вам у день погожий, —
Ген — в сонці — церква майорить,
А на фасаді став Син Божий
І місто мрій благословить.

Філядельфія, 22 грудня 1979

МОЛИТВА

Всесильний Боже, Творче, Душе,
Що світ увесь в Твоїх руках,
Коли нам ріки сліз осушиш,
Даси знов силу по віках?

Споглянь на вірний люд побожний
Бо довго ллється кров із ран;
Звільни від болю літ тривожних,
З катівень вражих, тьми, кайдан.

Прости незгоди, гнів, крамоли,
З'єднай усіх у моноліт,
Щоб ворогів ми побороти
У сильній вірі — мов граніт.

Філядельфія, 3 лютого 1980

МАМА

(Картини з життя)

Народишся малим дитям
І немічним, без тям,
А вже очима тут то там
Шукаєш личко мами.

Вона годує, розвине,
Скупає, приголубить,
Як тільки тінь її мигне,
Вже згаєш — мама любить.

Вчить говорити, в церкву йти,
Веде тебе до школи;
Вона твій янгол доброти,
Твій щит над тілом кволим.

Як наречені під вінець,
Ще поки йдуть до храму,
Прохають в трепоті сердець:
Благословіть нас, мамо!

Померла матінка — твій світ, —
Спускають в гріб, у яму, —
Кришталі сліз поллються вслід
З риданням: мамо, мамо!..

Смертельно ранений в боях,
Відчуєш — час вмирати. —
Ідуть до тебе в двох рядах:
Твоя й Господня Мати

Так від колиски до труни
Пройде твій шлях тернями
Й останній серця звук струни
Ти віддаєш для мами.

Молитва матері проб'є
Тюрми найважчу браму;
Їй серце кожний дай своє,
Бо раз лиш мав ти маму.

Філядельфія, 24 лютого 1980

АВТОБІОГРАФІЯ

Народився я 2 жовтня 1913 р. в місті Сокалі, Галичина. Маю середню освіту. Вищої школи не міг я здобути, бо вже на рік перед матурою арештувала мене польська поліція за нібито протидержавну маніфестацію на цвинтарі. Тому через брак фондів виїхати до якогось іншого міста, здав я матуру аж 1940 року в Холмі. До того часу вчив я приватно учнів різних шкіл в місті, щоб у цей спосіб заробити трохи грошей на прожиток.

В місяці вересні 1939 р. прийшла окупація мого міста більшовиками. Сокаль став граничним містом. Я перейшов за Буг на німецьку окупаційну частину Польщі.

Від листопада 1939 р. до серпня 1940 р. був я вчителем народної школи в селі Ольховець на Холмщині та приготавлявся до матури. В січні 1941 р. призначено мені У. Ц. К. через Кодус (Комісія допомоги українському студентству) в Кракові стипендію на студії філософії в чеській Празі. Дехто з інтелігенції не радив мені тоді їхати до Праги у воєнну хуртовину, тай не було знову грошей, тому я не використав цієї нагоди, хоча б зачати високі студії.

В жовтні 1941 р. кернувся я до відбитого німцями Сокаля. Спочатку був я там кілька тижнів референтом виховання молоді в "Будинку культури", а пізніше за намовою тимчасового старости д-ра Степана Ріпечького, зачав працювати в уряді праці (Arbeitsamt), обороняючи своїх людей перед вивозом до Німеччини на примусову працю. По дев'ятох місяцях перейшов я на працю секретаря в жіночій кравецькій школі в своєму місті аж до червня 1943 р.

Ще в травні того року зголосився я до І-шої української дивізії "Галичина". 18 липня 1943 р. виїхав я пер-

шим транспортом рекрутів до чеського міста Брна, але за два тижні перевезено нас усіх до вишкільного табору Гайделягер, близько міста Дембіце в Польщі.

Від 9 травня 1944 р. був я у старшинській школі в Чехії, в курортному місті Просечнице. Після прикрого акциденту під час вправ, мусів я занехати виклади на курсі. Мене (юнкера) відставлено до запасного полку в Нойгамері в долишній Слезії з тим, що за якийсь час покличуть мене на повторення старшинського курсу. Опісля закінчив я ще курс генерального обозного та піротехнічну школу (курс) в місті Бенешово. В часі перенесення мене до Нойгамеру, була вже розбита наша дивізія "Галичина" під Бродами. При кінці жовтня 1944 р., прибув я до міста Желіни Славаччина, а в лютім 1945 року виїхав я, як підстаршина від постачання (Munianstalt) в околицю Марбурга над Дравою, де мене тяжко ранено з англійського літака в службі Тітові 13 лютого 1945 р. Лікувався я 13 місяців у різних шпиталях Баварії до 29 травня 1946 р. Того ж дня звільнено мене з американського полону в місті Інгольштадт над Дунаєм і я поїхав до своїх рідних в м. Кобург-у, де проживав до кінця 1951 р. Працюючи в друкарні, а пізніше в магазині направи авт (Mercedes-Benz) аж до виїзду до ЗСА, 9 лютого 1952 р. я приїхав до Філядельфії.

Вже від 12 року життя любив я писати вірші. В роках від 1935-1938 написав я кілька сценічних картин для дітей і старших на день іменин св. о. Миколая. Ролі св. о. Миколая в Сокалі, так, як і більша збірка поезій до 1933 під заголовком "Незабудьки".

В 1937 р. (1. IX) надруковану у львівському двотижневику "Назустріч" мої два вірші: "Ніч" і "У лісі". В "Краківських Вістях" (квітень 1941) поміщено мій вірш "Великдень". "Сокальське слово" в 1942 р. надрукувало в березні того ж року вірш "Генієві". В часі рекрутського вишколу в Гайделягер-і написав я кілька віршів з військовою тематикою, які були надруковані у "Вістях Комбатанта" в рр. 1969-1971. Поодинокі вірші друковано в американських газетах: "Шлях" "Америка" ("Листопад 30. X. 81) тай інший "Листопад" у "Свободі" (1. XI. 1978). Вірш "Лети наша пісне" надруковано в "Україн-

ському Голосі", Вінніпег 1964 р. В газеті "Новий Шлях", Торонто, Канада поміщено вірш "Голгота", а також цей сам вірш надруковано в календарі "Праця", Бразилія в 1964 р.

Почавши від 1977 р. в журналі "Патріярхат" поміщено досі вже яких 40 віршів з церковною та іншою тематикою. Понад 20 віршів не входить до цієї збірки поезій. Їх треба ще виправити та зробити машинопис. Як буде можливо, видам їх колись пізніше в другій збірці поезій.

Богдан Стефанишин

З М І С Т

Стор.

ПЕРЕДМОВА	9
ДИВІЗІЙНЕ 1943 — 1980	
Станьмо в рівні ряди (Додивізійне)	13
Вояцькі думи	14
Марш Дивізії "Галичина"	15
Друзям	16
Гей, дзвінких пісень співаймо	17
Пошта (Стрілецька пісня)	18
Лети наша пісню	19
Смерть стрільця	20
Героям "Дивізії"	21
Живе про нас згадка	22
Галицькі леви	23
Брідський бій	24

СОНЕТИ, ФІЛОСОФІЧНІ ВІРШІ, ЛІРИКА, РІЗНЕ

Каскади дум (Тюремний сонет)	27
Півбог (Сонет)	28
В погоні за відкриттями (Сонет)	29
На цвинтарі (Сонет)	30
Кузня всесвіту	31
Генієві	32
До молодости	33
Безсмертність	34
Слава добрих діл	34
Осінь	35
Ніч	36
У лісі	37
Крути	38
Смерк давньої Геллади	39
Травневий вечір	41
Тихенький шепіт надвечір'я	42
Карпатський Україні	43
Напередодні війни	44
Весна	45
Арі	46
Ночі мріями впились	47

Вийди з міста	48
Прийде час	49
Спомин	50
Рядок чи два (І. Г.)	51
Стріча мимохить	52
Роздзвонились в горах дзвони	53
Портрет (Г. К.)	54
Аріядна	55
Числю розлуки дні	56
Гаса проміння сніп	57
Вечірне	59
В ритмічнім крузі	60
Веселка	61
Янгольський речиталь (І. К. І.)	62
Туга	64
Помер музика (Епітафія А. Р.)	65
Валентин Мороз	66
У парку	67
Ти чаруєш (М. І. М.)	68
Три матері	69
Розспівалося серце	71
У мріях	72
Мій кораблик (С. П.)	73
Розстання	74
Лист	75
У смутку (С. П.)	76
Прийду до тебе	77
Троянди (Н. П.)	78
Бузок розцвів (С. П.)	79
Сади аж мліли	80
Під звук гітари (Олі Осередчук)	81
Непорозуміння	82
Айстри (С. П.)	83
Муза	84
Бурхливе серце	86
Снобам	87
Давня любов (Н. П.)	88
При долині	89

ІЗ ЛЕГКОГО ЖАНРУ

1 Кохання це чудове	90
2 Чи знаєте, дівчата	91
3 На "Союзівку"	92
Карпати вас зовуть	93

Пробудження	94
Наводить ніч	95
Картки з Європи (М. І. М.)	96
Листопад	98
Буде буря	99
Створення людини	100
Душа	102
Гуцульщина	103
Виживання	105
Матерям — героїням (Н. Світличній)	106
Незламному Ісповідникові віри	107
На довгий вік (Патріярхові Йосифу)	109
Сокаль	110
Молитва	112
Мама (Картини з життя)	113
АВТОБІОГРАФІЯ	115

